

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Дьюи Дж. Демократия и образование / Пер. с англ. М: Педагогика-Пресс, 2000. С. 96.
2. Ніколаєнко С. Роль освіти у формуванні та розвитку трудового потенціалу України/ Вища школа. 2005, № 2. С. 16-21.

СИСТЕМА МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Влащенко Л.Г., Грищенко Т.Б., Нікітенко О.М.
Харківський національний університет радіоелектроніки

Модернізація вищої освіти в країні є об'єктивною необхідністю. На порозі ХХІ сторіччя сталося безпрецедентне зростання уваги до вищої освіти, розширенню її функції та ролі в суспільстві. Сьогодні воно розглядається не тільки як установа задоволення професійних нестатків особистості, але і як духовна необхідність.

Вища школа в Україні насамперед орієнтована на задоволення освітніх потреб особистості, відновлення національних освітніх традицій і збільшення досвіду, відтворення інтелектуального духовного потенціалу нації, вихід вітчизняної науки, техніки і культури на світовий рівень, становлення державності і демократії в суспільстві, забезпечення ринку праці висококваліфікованими фахівцями.

Проблема вдосконалення системи вищої освіти і підвищення якості професійної підготовки фахівців в Україні є найважливішою соцікультурною проблемою, вирішення якої можливо тільки за приведення освіти у відповідність до нових соціально-економічних вимогам ринкової економіки. Наразі державні структури, що визначають і здійснюють політику в області якості освіти, напрацьовують політичні тенденції, визначають стратегії й

здійснюють, відповідно до вимог суспільства і ресурсів держави, освітянські програми, які є необхідними для економічного і соціального розвитку України, а також індивідуального і культурного самовираження особистості в суспільстві. Освіта в Україні організується з урахуванням принципу безперервності. Програми реформування освіти мають спрямованість на те, щоб відповідати як вимогам відповідних областей економіки, так і забезпечувати професійну підготовку.

Якість освіти є одним з основних критеріїв розвитку країни й визначає її положення та авторитет у світі. Міністерство освіти та науки України висуває перед вчз країни задачу підвищення ефективності діяльності та забезпечення конкурентноспроможності на зовнішньому та внутрішньому ринку освітніх послуг.

Сьогодні вчз мусить визнати себе як суб'єкт ринку й те що, на цьому ринку освітніх послуг діють всі закономірності ринкової економіки, використовуються різноманітні методи боротьби за виживання та „природний відбір”.

Формування показників якості вищого навчального закладу дозволить ефективно оцінювати процес підготовки студентів, а також надасть можливість визначити конкурентоздатність вищого навчального закладу на ринку надання освітніх послуг.

Система менеджменту якості (СМЯ) організації будується виходячи із задач, поставлених перед нею, а також з того, наскільки організація готова до роботи з цією системою.

СМЯ вчз — сукупність організаційної структури, методик, процесів і ресурсів, необхідних для здійснення політики в області якості за допомогою планування, керування, забезпечення і поліпшення якості. Політика в області якості є основним документом системи. Вона визначає мету побудови і функціонування СМЯ, а також зобов'язання вищої керівної ланки з досягнення

поставлених цілей.

СМЯ охоплює такі сфери діяльності ВНЗ, як педагогічна, наукова, адміністративна, господарська. Зазначені сфери взаємозалежні між собою й у більшості випадків перетинаються.

Функціонування СМЯ здійснюється за рахунок залучення всього персоналу, при цьому вище керівництво (ректор ВНЗ) бере на себе повну відповідальність за досягнення цілей політики в області якості.

Адміністративне керування базується на керуванні процесами за фактичними показниками, а на завершальній стадії покликано забезпечити безперервне поліпшення за критерієм ефективності процесу, під яким розуміється його внесок у цільову функцію політики в області якості з урахуванням витрат усіх видів ресурсів.

У ряді країн уже діють офіційно визнані системи сертифікації систем якості освітніх установ. Їхні процедури і методики показали свою ефективність при проведенні сертифікаційних аудитів навчальних закладів.

У системі сертифікації визнається, що СМЯ є унікальною для кожної окремої організації і може ефективно функціонувати тільки тоді, коли чітко визначені властивості конкретної організації мети і політика в області якості, а також види діяльності та відповідальність.

Система сертифікації в сфері утворення також повинна підкреслювати, що організації, які займаються наданням освітніх послуг, мають ряд характерних ознак:

- вони не роблять упередженої продукції. Споживання послуг починається після їхнього надання;
- в організаціях, що займаються наданням освітніх послуг велика частина персоналу безпосередньо контактує з зовнішнім споживачем. У процесі надання послуги споживач сприймає й оцінює (іноді на рівні підсвідомості) академічний рівень, професійні знання, соціальні навички співробітників освітньої організації;
- межі наданих послуг можуть бути різні вони

можуть бути реалізовані на основі стандартної освітньої програми або навчального плану, але в багатьох випадках послуги надаються на основі угоди між освітньою організацією і споживачем (корпоративним або приватними);

- оскільки фахівці (у тому числі викладачі) освітньої організації мають певну свободу при розробці і реалізації освітніх програм та навчальних планів, їхня персональна компетенція має важливе значення для одержання необхідних результатів;

- керування виконанням більшості освітніх послуг має характер, схожий з керуванням проектом. У цих умовах повинні бути визначені етапи одержання й оцінки проміжних і кінцевих результатів.

Ці загальні характеристики принципово відрізняють процес надання освітніх послуг від виробничого процесу і вимагають спеціальної інтерпретації стандартів ISO серії 9000 для сфери освітніх послуг.

Весь процес надання освітніх послуг поділяється на основні та допоміжні.

Основний процес починається з того моменту, коли споживач звертається за освітньою послугою, продовжується протягом всього освітнього періоду (процесу надання послуги) і закінчується оцінкою її результату і відповідних завершальних заходів. Але основний процес може бути ефективним, тільки якщо він підкріплений допоміжними процесами прийомом, добором, навчанням персоналу, науковими дослідженнями, дослідженням ринку і розробкою освітньої послуги, формуванням політики підтримки організаційних взаємозв'язків, керуванням документацією і діловодством тощо.

Впровадження систем якості по моделі стандартів ISO серії 9000 (ДСТУ ISO серії 9000) у ВНЗ України дозволить підвищити ефективність їхньої діяльності,

забезпечуючи ріст якості освітніх послуг при зниженні витрат по основних і допоміжних процесах.

Немаловажним стане для ВНЗ підвищення рівня технологічної дисципліни співробітників, створення системи регулярних внутрішніх аудитів якості і підвищення на їхній основі рівня виконавської дисципліни, підвищення інвестиційної привабливості і створення нового іміджу ВНЗ.

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ КУРСУ “РЕЛІГІЄЗНАВСТВО” ЗА ВИМОГАМИ КРЕДИТНО- МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ

Тараненко Л.І., ст. викладач

Харківський національний технічний університет
сільського господарства ім. П. Василенка

Метою вивчення курсу релігієзнавства являється усвідомлення студентами соціокультурного значення релігійних феноменів, зокрема їхнього впливу на розвиток економічних відносин у суспільстві; ознайомлення проісторію виникнення та функціонування релігії, її основних типів і форм; виховати вміння застосовувати здобуті знання для аналізу різноманітних суспільних явищ та у ситуаціях світоглядного вибору.

Викладання курсу релігієзнавства ґрунтується на знаннях студентами гуманітарних дисциплін. Зміст дисципліни включає питання історичного та теоретичного підходу до проблеми виникнення релігії, їх сутності, функцій, ролі у суспільстві. Шість тем семінарських занять безпосередньо присвячені різним формам релігії, починаючи з ранніх форм вірувань і закінчуючи нетрадиційними релігіями у суспільстві. Звичайно, враховуючи реальну дійсність та історію українського народу, більш об'ємно вивчається саме християнство в усіх його напрямках. Тема: “Релігія і церква в Україні”